

Protocol Voortgezet Speciaal Onderwijs (vso)

Versie 24 november 2021

Dit protocol is opgesteld door de PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FvOv, en AVS in afstemming met Sectorraad GO, Sectorraad Praktijkonderwijs, Ouders en Onderwijs, Lerarencollectief, VO-raad, VNG, LBVSO, Vivis en Siméa, en gebaseerd op nadere adviezen van de betreffende autoriteiten en collegiaal getoetst door het RIVM. Het protocol is aangepast naar aanleiding van de kamerbrief van 22 november 2021 (over kabinetsreactie op het 130ste OMT- advies).

Dit protocol is een handreiking voor de sector en is een weerslag van de belangrijkste punten uit het servicedocument, de veelgestelde vragen van OCW en de kamerbrieven over dit onderwerp. Scholen hebben de ruimte om maatwerk te bieden binnen de kaders van het servicedocument.

Bij maatregelen die de school treft aan de hand van dit protocol wordt waar noodzakelijk de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

In het algemeen gelden de volgende uitgangspunten:

- Alle scholen in het funderend onderwijs geven fysiek onderwijs op school.
- De school is open, tenzij:
 - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
 - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Een school meldt een tijdelijke schoolsluiting bij de Onderwijsinspectie via het [meldpunt](#).

Daarnaast blijven de hygiënemaatregelen van het RIVM van kracht – zoals het OMT aangeeft, is het extra van belang dat die worden nageleefd. Het gaat daarbij om:

- Het zo goed als mogelijk naleven van het dringend advies dat alle volwassenen in de school 1,5 meter afstand van elkaar houden (in de school is dit geen verplichting, daarbuiten wel);
- Het strikt toepassen van een [gezondheidscheck](#) wanneer personeel, ouders/verzorgers en andere volwassenen de school binnentreden;
- Het strikt toepassen van de overige hygiënemaatregelen.

Omdat we leerlingen zo normaal mogelijk naar school willen laten gaan, is het belangrijk dat de volwassenen hier een extra stap te zetten en hun verantwoordelijkheid te nemen.

Scholen hebben de bevoegdheid om (in overleg met de MR) aanvullende maatregelen te nemen, zoals het hanteren van looproutes in de school of het instellen van gespreide pauzes.

Wijzigingen per 24 november 2021:

- I-2 Fysiek contact: Dringend advies: alle volwassenen houden zo veel als mogelijk 1,5 meter afstand in de school.
- II-1 Aanwezigheid leerlingen: Fysiek onderwijs is het uitgangspunt, afstandsonderwijs is een noodmaatregel.
- II-2 Aanwezigheid personeel: Onderwijspersoneel werkt thuis, behalve wanneer zij onderwijs geven.
- II-3 Groepsactiviteiten en vieringen: Deze kunnen alleen zonder ouders/verzorgers plaatsvinden.
- II-4 Onderwijs op afstand: Fysiek onderwijs blijft uitgangspunt. Bij quarantaine: schoolwerk om thuis te doen, onderwijs op afstand waar mogelijk.
- II-5,6 Aanwezigheid in de school van ouder(s)/verzorger(s), vrijwilligers en (externe) professionals: Geen ouders/verzorgers etc. in de school. Externe professionals alleen in de school bij onderwijs of onderwijsondersteunende activiteit.
- IV-1 Thuisblijfregels en BCO: Quarantaineregels aangepast (bij besmetting/verdenking van besmetting cat. 1 en cat. 2 in quarantaine ongeacht leeftijd of immuniteit). Toevoeging: uitleg categorieën en immuniteit.

I Algemeen

1	Algemene (RIVM) richtlijn veiligheidsrisico's	<p>Scholen hanteren de RIVM-richtlijn: lci.rivm.nl/richtlijnen/ covid-19.</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none">• Blijf thuis bij klachten passend bij COVID-19 en laat je testen. Al het (onderwijs)personeel, alle leerlingen en andere aanwezigen in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven.• Medewerkers doen dagelijks voor aanvang van hun werkzaamheden de gezondheidscheck.• Scholen melden zich bij de GGD wanneer er sprake is van één of meer bevestigde besmettingen met COVID-19 als zij daarover nog niet door de GGD zijn benaderd.• Scholen zoeken contact met de GGD om vooraf afstemming te zoeken over noodzakelijke informatie voor BCO, groepsvorming, contactpersonen (team onderwijs en jeugd, preventiemedewerker van de school) en snelle communicatie.• De GGD voert bron- en contactonderzoek uit. Zie: Handreiking contact- en uitbraakonderzoek COVID-19 bij kinderen (13 tot 18 jaar) (VO) LCI richtlijnen (rivm.nl)
2	Fysiek contact	<ul style="list-style-type: none">• Er worden geen handen geschud.• Dringend advies: alle volwassenen houden in de school zo veel als mogelijk 1,5 meter afstand van elkaar (dit geldt niet voor leerlingen). Dit is in de school een advies, daarbuiten is de 1,5 meter afstand een verplichting.
3	Hygiënemaatregelen	<p>Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd: rivm.nl/hygienerichtlijnen/algemeen.</p> <p>In het kader van de Arboret is aan te raden dat besturen hun personeelsleden voorlichten en instrueren over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en over de wijze waarop zij invulling geven aan de RIVM richtlijnen. Besturen dienen toe te zien op het naleven van de instructies en voeren hierover overleg met de PMR.</p> <p>Daarnaast geldt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Iedereen wast goed zijn/haar handen en meerdere keren per dag voor tenminste 20 seconden. Handen goed afdrogen met papieren handdoekjes.• Handenwassen met water en zeep: bij aankomst op school, na het binnenkomen van buiten, voor het (klaarmaken van) eten, na toiletbezoek, na contact met dieren en bij vieze of plakkerige handen¹.• In de klas zijn papieren zakdoekjes aanwezig.• Hoesten/niezen in de elleboog.• Niet aan je gezicht zitten.• Oppervlakten reinigen met water en zeep², of reinigingsdoekjes.
4	Hygiëneregeling leermiddelen en ondersteuningsvormen	<p>Docenten maken na binnenkomst hun eigen tafel/bureau schoon, en herhalen dit bij het verlaten van het lokaal. Materialen die door meerdere docenten worden gebruikt, worden met regelmaat schoon gemaakt. Dit geldt ook voor werkplekken en gereedschappen in praktijklokalen.</p> <p>Voor elektronica: gebruik oppervlaktesprays voor elektronica. De hygiënemaatregelen gelden ook voor materialen van leerlingen zoals (handgrepen op) rolstoel, tillift, hoor- en solo-apparatuur, en andere aan de leerling gerelateerde zaken die noodzakelijk zijn voor de schoolgang.</p>
5	Schoonmaak	<p>Dagelijks intensieve schoonmaak. De nadruk ligt op contactpunten (deurklinken, touchscreens, lesmateriaal en de toiletbediening). Prullenbakken worden dagelijks geleegd.</p>

1. Handdesinfectie is alleen effectief bij juist gebruik, dus onder toezicht. Wanneer het op enige manier mogelijk is de leerlingen te laten handenwassen heeft dit sterk de voorkeur en beleid zou daar op moeten zijn gericht.
2. Desinfectie van oppervlakken heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte reinigen met water en zeep. Daarnaast geeft het aanwezig zijn van deze middelen een gezondheidsrisico in klaslokalen. Het RIVM adviseert geen oppervlaktedesinfectie op scholen toe te passen.

I Algemeen		
6	Privacy	Een school dient zich te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy. Scholen dienen ouders/verzorgers en personeel te informeren over het delen van persoonsgegevens met de GGD en hen in de gelegenheid te stellen om bezwaar te maken tegen het delen van deze gegevens. Zie voor meer informatie de veelgestelde vragen over privacy op lesopafstand.nl .

II II Aanwezigheid van leerlingen, personeel, ouder(s)/verzorger(s) en externen op school en lesaanbod		
1	Aanwezigheid van leerlingen op school en (les)aanbod	<ul style="list-style-type: none"> Fysiek onderwijs is het uitgangspunt, afstandsonderwijs is een noodmaatregel. Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs. Zie verder hoofdstuk IV -3. <p>Niet-immune leerlingen wordt dringend geadviseerd om zich 2x per week preventief te testen m.b.v. de door de overheid verstrekte zelftesten. Het is van groot belang dat dit gebeurt en dat ouders erop toezien dat hun kinderen dit doen.</p> <p>Bewegingsonderwijs Zie: Nieuws KVLO</p>
2	Aanwezigheid personeel op school	<p>Onderwijspersoneel werkt thuis, tenzij zij onderwijs moeten geven of anderszins in het belang van leerlingen op school moeten zijn. Teamdagen en studiedagen vinden online plaats.</p> <p>Onderwijspersoneel dat niet immuun is wordt dringend geadviseerd om zich 2x per week preventief te testen m.b.v. de door de overheid verstrekte zelftesten.</p>
3	Groepsactiviteiten en vieringen	Groepsactiviteiten zoals vieringen en sportdagen kunnen alleen georganiseerd worden in de school, zonder aanwezigheid van ouders/verzorgers, vrijwilligers of externen.
4	Onderwijs op afstand	<p>Fysiek onderwijs is het uitgangspunt. Het kan voorkomen dat een school toch moet besluiten om tijdelijk één of meerdere klassen naar huis te sturen of zelfs tijdelijk de hele school te sluiten. Klassen en leerlingen die thuis zitten, krijgen alternatief onderwijs aangeboden, zoals schoolwerk om thuis te doen. Waar mogelijk biedt de school onderwijs op afstand aan, dit is de professionele keuze van de school.</p> <p>In het servicedocument zijn richtlijnen opgenomen voor afstandsonderwijs.</p>
5	Aanwezigheid in de school van ouder(s)/verzorger(s), vrijwilligers en (externe) professionals	<p>Ouders/verzorgers, vrijwilligers en externe professionals komen niet in de school, tenzij dit echt niet anders kan.</p> <p>Uitzondering: externe professionals die betrokken zijn bij het primaire proces (zoals ambulante begeleiders of stagiaires) kunnen naar school komen als zij onderwijs geven of daarbij ondersteunen. Na de lessen gaan zij naar huis en werken verder thuis.</p>
6	Ouderavonden/-gesprekken	Ouderavonden en -gesprekken vinden online plaats.

III In en rondom schoolgebouw		
1	Looproutes in de school	Scholen kunnen overwegen voorlopig looproutes in de school te (blijven) handhaven.
2	Pauzebeleid	Gespreide pauzes (eventueel over meerdere ruimtes) kunnen bijdragen aan het verminderen van piekdruk op gangen, in aula of in de kantine.
3	Leerlingenvervoer	<p>In het vso gelden voor leerlingenvervoer de volgende regels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De chauffeur doet voor de rit een gezondheidscheck bij de kinderen. • Leerlingen moeten zoveel mogelijk afstand bewaren tot de chauffeur. • Leerlingen dragen een mondneusmasker, tenzij voor de leerling een uitzondering als hierboven beschreven. • De chauffeur draagt een chirurgisch mondneusmasker <p>Hierbij gelden de richtlijnen van de koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer (KNV).</p>
4	Ventilatie	Voor een overzicht van richtlijnen en de handreiking rondom ventilatie wordt verwezen naar lesopafstand.nl/lesopafstand/richtlijnen/ventilatie/ en naar de algemene richtlijnen van het RIVM: lci.rivm.nl/ventilatie-en-covid-19 .

IV Gezondheid		
1	Ontstaan klachten op school	Wanneer een leerling/personeelslid gedurende de dag klachten ontwikkelt die passen bij COVID-19, gaat de leerling/het personeelslid direct naar huis
2	Thuisquarantaine en bron- en contactonderzoek	<p>Categorieën contacten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huisgenoten (categorie 1) zijn: broertjes of zusjes van de besmette persoon, of andere personen die met de besmette persoon een huishouden delen. Zie voor de maatregelen rondom huisgenoten het BCO-protocol, deze zijn niet opgenomen in dit protocol voor scholen. • Overige nauwe contacten (categorie 2) zijn alle klas- of groepsgenoten, en medewerkers die nauw contact hebben gehad met de besmette persoon (bijv. de groepsdocent). Nauwe contacten buiten opvang of school zijn vaak bij de (ouders/ verzorgers van het) kind bekend, en worden bij de besmette persoon en/of diens ouders/verzorgers uitgevraagd. • Overige (niet nauwe) contacten (categorie 3) zijn alle medewerkers en kinderen uit andere klassen of groepen die meer dan 15 minuten in dezelfde ruimte (klaslokaal, koffieruimte etc.) waren met de besmette persoon op een afstand van 1,5 meter of meer. En ook de kinderen of medewerkers die contact hadden met de besmette persoon op minder dan 1,5 meter, maar korter dan 15 minuten. <p>Immuniteit Een persoon wordt als immuun voor SARS-CoV-2 beschouwd als deze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 14 dagen of langer geleden een vaccinatieserie heeft afgerond van Comirnaty (Pfizer), Spikevax (Moderna) of Vaxzevria (AstraZeneca); OF • 14 dagen of langer geleden 1 dosis van een van deze vaccins heeft gekregen na een doorgemaakte SARS-CoV-2-infectie; OF • 28 dagen of langer geleden het Janssen-vaccin heeft gekregen; OF • COVID-19 heeft doorgemaakt minder dan 6 maanden geleden. <p>Dit geldt in het kader van BCO voorlopig ook voor immuun gecompromitteerde personen, totdat er specifiekere adviezen geformuleerd kunnen worden voor patiëntencategorieën waarbij vaccinatie onvoldoende beschermend effect blijkt te hebben. Iedereen die niet voldoet aan de criteria van immuun, wordt als niet-immuun beschouwd.</p> <p>Tekst gaat verder op de volgende pagina.</p>

1	Thuisquarantaine en bron- en contactonderzoek	<p>Vervolg.</p> <p>Bron- en contactonderzoek Voor alle mensen in Nederland geldt in principe het protocol bron- en contactonderzoek, maar het BCO en testbeleid voor scholen verschilt op enkele punten van het nieuwe landelijke BCO beleid.</p> <p>Uitgangspunt is: Iedereen met klachten die passen bij corona blijft thuis en wordt geadviseerd om zich te laten testen.</p> <p>Bij besmetting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Medewerking aan het bron- en contactonderzoek is van groot belang. De GGD bepaalt in welke categorie een contact valt. • De GGD bepaalt of en hoe lang de quarantaine nodig is. Als een leerling in de klas besmet is met het coronavirus, hoeft niet de hele klas in quarantaine. Bij uitbraken met meerdere besmettingen in een groep kan de GGD nog wel adviseren om in quarantaine te gaan • Op school zijn klasgenoten en leraren categorie 2 contacten, als zij tijdens de besmettelijke periode (vanaf twee dagen voor de eerste ziektedag) nauw contact hebben gehad met de persoon die positief getest is. • Voor een ieder, zowel immuun als niet-immuun geldt het dringende advies om bij het ontstaan van klachten zich te laten testen, ook als een eerdere testuitslag negatief was. • In sommige gevallen kan de GGD een extra advies geven voor contacten, bijv. in een setting met hoge kans op transmissie / kwetsbare populatie. <p>Quarantaine In de volgende situaties blijf je thuis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij klachten die passen bij corona. • Als je positief getest bent op corona bij de GGD; • Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD; • Als iemand in je huishouden positief is getest op corona (dit geldt voor iedereen, zowel voor immune als niet-immune personen); • Als iemand in je huishouden coronaklachten heeft en koorts/ benauwdheid heeft, en deze in afwachting is van de testuitslag (dit geldt voor iedereen, zowel voor immune als niet-immune personen); • Als je nauw contact hebt gehad met een besmette persoon (dit geldt voor iedereen, zowel voor immune als niet-immune personen); • Als je van de GGD een quarantaineadvies hebt gekregen; • Als je terugkomt uit een zeer hoog risicogebied; • Als je een melding hebt gekregen via de app CoronaMelder. <p>Meer informatie over thuisquarantaine staat hier: rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/thuisquarantaine.</p> <p>Specifieke informatie en leefregels voor mensen die positief getest zijn op COVID-19, hun huisgenoten, nauwe en overige contacten staan hier: lci.rivm.nl/leefregels.</p>
---	--	--

IV Gezondheid		
2	Uitwerking thuisblijfregels – leerlingen	<p>Risicogroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/ verzorger(s) in overleg met de school). Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#index_Risicogroepen. • Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school). • Ouders/ verzorgers van leerlingen die vanwege hun beperking en/ of specifieke medische achtergrond een extra gezondheidsrisico lopen, kunnen bij vragen of twijfel advies vragen aan de behandelend arts over of de schoolgang van hun kind in deze situatie veilig is. • In het servicedocument staat beschreven hoe de school ermee om kan gaan als leerlingen twifelen of het voor hen verstandig is om naar school te gaan, omdat zij zelf meer risico lopen op ernstige gevolgen van een coronabesmetting of omdat zij een huisgenoot hebben met een kwetsbare gezondheid. Extra tips en handreikingen staan in het handelingskader thuisblijvers.
3	Uitwerking thuisblijfregels - personeel	<p>Tuisquarantaine bij kwetsbare doelgroepen Voor personeelsleden die werken met kwetsbare doelgroepen met een verhoogd risico op complicaties geldt: vermijd contacten gedurende de gehele tien dagen, onafhankelijk van de negatieve testuitslag.</p> <p>Bij (vermoeden van) besmetting</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medewerkers die positief getest zijn nemen contact op met de arbo-/bedrijfsarts. • Als een personeelslid thuisblijft tot de uitslag van de GGD-test bekend is overlegt hij/zij met de werkgever welke werkzaamheden het personeelslid eventueel vanuit huis kan doen. <p>Risicogroepen/zorgen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medewerkers die tot een risicogroep behoren kunnen in principe hun normale werkzaamheden uitvoeren. Zie voor meer informatie Aandachtspunten rondom kwetsbare werknemers. • Medewerkers die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de bedrijfsarts of behandelaar en werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de medewerker overleg met de werkgever. Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/richtlijnen/covid19#index_Risicogroepen. • Medewerkers met gezinsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de medewerker overleg met de werkgever. • Een medewerker die niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. <p>Zwangerschap Een personeelslid dat 28 weken of meer zwanger is moet 1,5 meter afstand tot alle anderen houden. Dit leidt er in de meeste situaties in de praktijk toe dat dit personeelslid vanaf het derde trimester ander werk moet doen waarbij wel afstand gehouden kan worden. Dit geldt ook wanneer het personeelslid gevaccineerd is. Meer informatie over zwangerschap, werk en COVID-19 is te vinden op: lci.rivm.nl/zwangerschap-werk-encovid.</p>
4	Thuisquarantaine na verblijf in het buitenland	<p>Zie voor meer informatie: rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie en nederlandwereldwijd.nl.</p> <p>Geldt het dringende advies voor thuisquarantaine, dan mag diegene niet op school of op het schoolplein komen. Op basis van haar zorgplicht voor de veiligheid op school mag een school personen wegsturen die dit advies niet in acht nemen, maar een school hoeft dit niet te controleren.</p>

IV Gezondheid		
5	Samenwerking met de GGD	Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Voor het tijdig signaleren en beperken van besmettingen is goed BCO cruciaal; medewerking hieraan is dus van groot belang.
6	Testen	<p>Iedereen met klachten die passen bij corona wordt geadviseerd om zich te laten testen. Dit geldt ook voor mensen die een melding hebben ontvangen van de app CoronaMelder of van de GGD. Zie m.b.t. de instructies ook rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/testen. Testen is altijd vrijwillig. Daarnaast geldt dat niemand kan worden verplicht om de uitslag van een test met de school te delen.</p> <p>Zelftesten voor leerlingen en personeel Alle leerlingen en medewerkers die niet immuun zijn wordt dringend geadviseerd om 2x per week (preventief) te testen. Het is van groot belang dat dit gebeurt en dat ouders erop toezien dat hun kinderen dit doen.</p> <p>Vorrang bij GGD teststraat voor onderwijspersoneel Onderwijspersoneel in het funderend onderwijs krijgt - na toestemming van de schoolleider - toegang tot de voorrangprocedure COVID-19 bij de GGD. De voorrangprocedure is uitsluitend bedoeld voor het opvangen van uitval van onderwijstijd waarmee de continuïteit van het primair proces in gevaar komt. NB: Alleen de testen die in de teststraat van de GGD afgenomen zijn geven uitsluitel over (het opheffen van) thuisquarantaine.</p> <p>Meer informatie op lesopafstand.nl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief vso en pro met alternatieve opties sneltesten • Handreiking zelftesten in het vo en vso • Stappenplan preventief testen onderwijspersoneel • Preventief zelftesten van leerlingen en de online aanvraagmodule • Flyer zelftesten in het voortgezet onderwijs • Toestemming zelftesten via Magister • Toestemming zelftesten via WIS Communicator <p>Daarnaast zijn er voorbeeldbrieven te vinden aan ouders/verzorgers m.b.t. informatie over het preventief testen.</p>

V Opvang		
1	Opvang leerlingen	Wanneer er sprake is van sluiting vanwege organisatorische redenen, komen leerlingen in een kwetsbare positie, leerlingen van ouders met een cruciaal beroep zoveel als mogelijk naar school.